

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.02.1991, sp. zn. 1 Tz 4/91, ECLI:CZ:NS:1991:1.TZ.4.1991.1

Číslo: 53/1991

Právní věta: Znalec musí být podle § 106 tr. ř. poučen před podáním znaleckého posudku. Není vadou znaleckého posudku, jestliže znalci ještě před tímto poučením vyšetří zdravotní (duševní) stav obviněného, popř. provedou jiné úkony potřebné k přípravě a zpracování posudku.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 28.02.1991

Spisová značka: 1 Tz 4/91

Číslo rozhodnutí: 53

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důkaz znalecký

Předpisy: 141/1961 Sb. § 106

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 53

Znalec musí být podle § 106 tr. ř. poučen před podáním znaleckého posudku. Není vadou znaleckého posudku, jestliže znalci ještě před tímto poučením vyšetří zdravotní (duševní) stav obviněného, popř. provedou jiné úkony potřebné k přípravě a zpracování posudku. 1)

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 28. 2. 1991 sp. zn. [1 Tz 4/91](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, Nejvyšší soud ČR zrušil rozsudek okresního soudu v Rakovníku z 23. srpna 1990 sp. zn. 2 T 34/1990 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Rakovníku ze dne 23. 8. 1990 sp. zn. 2 T 34/90 byl obviněný Z. K. uznán vinným trestným činem výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 202 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvanácti měsíců. Podle § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 tr. zák. mu byl výkon uloženého trestu podmíněně odložen za zkušební dobu tří roků. Rozsudek nabyl právní moci v řízení před soudem prvního stupně dne 23. 8. 1990.

Proti tomuto rozsudku podal generální prokurátor České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch i v neprospěch obviněného Z. K. Uvedl v ní mimo jiné, že znalci z oboru psychiatrie MUDr. J. M. a MUDr. V. N. provedli vyšetření obviněného za účelem podání znaleckého posudku dne 28. 3. 1990, tedy ještě v době, kdy se jim prokazatelně nedostalo poučení podle § 106 tr. ř. V této spojitosti zdůraznil, že se zřetelem na zcela nepřesvědčivý obsah do spisu dodatečně založených tiskopisů o poučení znalců nelze mít za to, že by oba znalci byli řádně poučeni alespoň před vlastním podáním znaleckého posudku.

Z výše uvedených důvodů generální prokurátor České republiky v závěru podání stížnosti pro porušení zákona navrhl, aby Nejvyšší soud ČR podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným rozsudkem okresního soudu v Rakovníku ze dne 23. 8. 1990 sp. zn. 2 T 34/90 byl porušen zákon také v ustanovení § 106 tr. ř., aby dále podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené rozhodnutí zrušil a postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČR podle § 267 odst. 1 tr. ř. přezkoumal na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozsudku i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

K problematice znaleckého dokazování v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl toto.

Další pochybení okresního soudu v Rakovníku záleží v tom, že v hlavním líčení přečetl podle § 211 odst. 4 tr. ř. znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, aniž se odpovědným způsobem přesvědčil o tom, zda oba znalci byli před podáním znaleckého posudku poučeni podle § 106 tr. ř.

Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že dne 13. února 1990 byli za účelem zkoumání duševního stavu obviněného Z. K. přibráni znalci MUDr. J. M. a MUDr. V. N. Přesto, že oba byli znalci z oboru zdravotnictví jmenovanými krajským, resp. městským soudem v Praze a znalecký slib tedy již složili, oba znovu podepsali slib znalce, a to MUDr. J. M. dne 12. března 1990 a MUDr. V. N. dne 1. dubna 1990. Na podkladě pokynu okresního prokurátora v Rakousku ze dne 8. května 1990 byly do spisu založeny předtištěné formuláře o poučení znalce, v nichž namísto vlastnoručních podpisů jmenovaných znalců je připojena strojopisná poznámka odkazující na podpisy formulářů o slibu znalců. Ty však poučení podle § 106 tr. ř. neobsahují. Z uvedeného dokladu, a to ani ve spojení se všemi ostatními dosud provedenými důkazy nelze dospět k jednoznačnému závěru, že znalci MUDr. J. M. a MUDr. V. N. byli před podáním znaleckého posudku poučeni podle § 106 tr. ř. právě při příležitosti podpisu znaleckého slibu.

Okresní soud nevyžádal v tomto směru ani od znalců příslušné vyjádření a neprověřil tedy existenci jednoho z důležitých předpokladů pro postup podle § 211 odst. 4 tr. ř. Zároveň se důsledným způsobem nevypořádal s otázkou, zda znalecký posudek byl v přípravném řízení proveden v rozporu se zákonem či nikoli. Pokud tedy v hlavním líčení podle § 211 odst. 4 tr. ř. přečetl znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který byl v přípravném řízení zpracován MUDr. J. M. a MUDr. V. M., porušil zákon v ustanovení § 211 odst. 4 tr. ř.

Generální prokurátor České republiky ve stížnosti pro porušení zákona rovněž naznačil, že i pokud by znalkyně N. byla poučena dnem vydání již výše zmíněného tiskopisu o poučení znalců, tj. dnem 1. dubna 1990, šlo by o nesprávný postup, protože vlastní vyšetření obviněného provedli znalci již dne 28. března 1990. K tomu Nejvyšší soud České republiky uvádí, že z ustanovení § 106 tr. ř. (arg. „znalec musí být v předvolání upozorněn...“) vyplývá, že zákon ukládá orgánu činnému v trestním řízení povinnost poučit znalce podle § 106 tr. ř. nejpozději před podáním znaleckého posudku (srov. rovněž č. 33/197 sb. rozh. tr.). Za takový úkon nutno považovat jednak vyhotovení znaleckého posudku v písemné formě o jeho doručení orgánu činnému v trestním řízení, který znalce přibral,

jednak i nadiktování posudku do protokolu (§ 108 odst. 1 tr. ř.). Jde tedy o tu část činnosti znalce, v níž sděluje orgánu činnému v trestním řízení odborné stanovisko k úkolům, jež byly stanoveny v souvislosti s jeho přibráním jako znalce. Teprve od podání znaleckého posudku ve shora uvedeném smyslu se zakládá odpovědnost znalce za úplnost znaleckého nálezu, objektivitu a přesnost posudku a v návaznosti na to i trestní následky za podání vědomě nepravdivého znaleckého posudku. Do takto vymezeného rámce činnosti znalce však nespádají úkony učiněné v rámci tzv. přípravy znaleckého posudku, což se mimo jiné týká i vyšetření obviněného v případě znaleckých posudků z oboru zdravotnictví. Skutečnost, že vyšetření obviněného znalci provedli ještě před svým poučením podle § 106 tr. řádu, nemůže sama o sobě odůvodnit závěr o nezákonnosti znaleckého posudku.

Poznámky pod čarou:

1) Správnost znaleckého posudku v případě provedení úkonů potřebných k jeho přípravě před složením znaleckého slibu znalci je řešena rozhodnutím č. 3/1987 sb. rozh. tr.